

Title: Andrés Segovia performances in The Netherlands and its colonies – announcements and reviews
Author: Jan de Kloe
Date: March 3, 2012
Version: 1.1 (March 7, 2012), 2.0 (July 15, 2013)

This summary gives the press messages from Segovia's performances in The Netherlands and the colonies. Repeated ads are usually not given.
Radio announcements are only occasionally given. The list is not complete as not all newspapers have been made available electronically.

Date	Place & time	Type	Hall	Press, author	Program	Remark
1926-05-31	Amsterdam	Pre-announcement		AH avond p10		
1926-06-01	Amsterdam	Pre-announcement	Concertgebouw grote zaal	NRC ochtend A p1		
1926-07-07	Amsterdam	Pre-announcement	Concertgebouw	De Sumatra Post		Same as AH 1926-05-31
1927-01-12	Den Haag	Announcement Jan 20	Diligentia	HV		Advertisement
1926-01-19	Amsterdam	Recital		AH		No articles found
1927-01-19	Den Haag	Review	Concertgebouw	NRC	Tarrega, Granados, Torroba, Albeniz, Sor Haydn, Bach	Review from Amsterdam recital
1927-01-21	Den Haag	Announcement Jan 24	Diligentia	HV		
1927-01-24	Den Haag	Review	Diligentia	HV ochtend p1	Torroba, Turina, Granados, Albéniz, Bach (Prelude Fuga, Gavotte)	
1927-01-26	Amsterdam	Recital	Concertgebouw	NRC		No articles found
1927-09-12	Amsterdam	Pre-announcement		DT dag p1		
1927-10-05	Amsterdam	Review	Concertgebouw grote zaal	NRC	Bach, Mozart, Schubert, Granados, Albéniz, Torroba, Ponce, Turina, Sor (Folies d'Espagne)	Refers to a Dutch performance in the previous season
1928-03-12	Den Haag	Pre-announcement		HV avond		
1928-08-24	Rotterdam	Pre-announcement		VW		
1928-09-01	Rotterdam	Pre-announcement Dec 3	Groote Doelenzaal	VW		
1928-09-05	Rotterdam	Pre-announcement Dec 3	Groote Doelenzaal	NRC avond A p1		
1928-09-06	Rotterdam	Pre-announcement Dec 3	Groote Doelenzaal	VW		
1928-09-12	Den Haag	Announcement 1928-10-29	Diligentia	HV		Date error
1928-09-12	Den Haag	Announcement 1928-11-29	Diligentia	HV		
1928-09-18	Den Haag	Announcement 1928-11-29	Diligentia	HV		
1928-11-20	Amsterdam	Announcement 1928-11-30	Muziek-Lyceum	AH		
1928-11-23	Den Haag	Announcement 1928-11-29	Diligentia	HV		
1928-11-29	Den Haag	Recital				
1928-11-30	Den Haag	Review 1928-11-29		HV	Sor, Haydn, Torroba, Bach, Turina, Roussel, Granados, Albéniz	
1928-12-01	Amsterdam	Review 1928-11-30	Muziek-Lyceum	AH		
1928-12-03	Rotterdam	Recital	Groote Doelen	NRC	Sor, Torroba, Tárrega, Torroba, Turina, Roussel	
1929-12-06	Amsterdam	Announcement 1930-03-05	Concertgebouw grote zaal	AH		
1930-03-05	Amsterdam	Recital				No articles found
1930-05-24	Groningen		Groningsche Muziekvereniging	NN		Negotiation
1931-05-05	Groningen		Groningsche Muziekvereniging	HV		Negotiation
1931-06-30	Den Haag	Pre-announcement	Diligentia	HV		
1931-07-18	Amsterdam	Pre-announcement	Concertgebouw	AH		
1931-07-18	Den Haag	Pre-announcement Nov 25	Diligentia	HV		Date error
1931-08-31	Den Haag	Announcement Oct 27	Diligentia	HV		

1931-09-06	Den Haag	Announcement Oct 27	Diligentia	HV		
1931-10-25	Amsterdam	Announcement Oct 28	Concertgebouw kleine zaal	AH		
1931-10-27	Den Haag	Recital	Diligentia	HV		
1931-10-28	Amsterdam	Recital	Concertgebouw kleine zaal	AH		
1931-10-28	Den Haag	Review	Diligentia	HV	Ponce, Granados, Albéniz, Bach	
1931-10-29	Amsterdam	Review	Concertgebouw kleine zaal	AH	Tárrega [?], Weiss (Ponce), Granados, Albéniz, Bach	
1932-01-13	Netherlands	Pre-announcement		De Sumatra post		
1932-07-04	Netherlands	Pre-announcement January		De Indische courant		
1933-07-	Batavia (Jakarta)	recital	Sociëteit	Bataviaasch Nieuwsblad 1933-07-11 and -12		
1933	Medan, (Sumatra)	Yearly report		De Sumatra Post, March 15, 1934		No articles found, more than 1 performance
1933-07	Surabaya	Announcement for July 19/28		Soerabaijasch Handelsblad 1933-06-10		
1933-07	Surabaya	Announcement for July				
1933-07	Surabaya	Announcement for July 19				
1933-07-17	Kediri	recital	Sociëteit Brantas	Soerabaijasch Handelsblad 1933-07-19		
1933-07-19	Surabaya	recital	Kunstkringhuis	Soerabaijasch Handelsblad 1933-07-20	Sor, Turina, Scarlatti, ach, Grieg, Torroba, Albéniz, Granados	
1933-07-28	Surabaya	recital	Kunstkringhuis	Soerabaijasch Handelsblad 1933-07-29		
1933-08-01	Batavia,	recital		Het Nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië, April 28, 1934 (Yearly report), Bataviaasch Nieuwsblad 1933-08-02	Sor, A.Scarlatti (Ponce?), Paganini, Bach, Malats, Torroba, Grieg	Final performance in the Dutch East Indies ¹
1935-03-13	Netherlands	Pre-announcement		DT		
1936-06-09	Netherlands	Pre-announcement Nov		DT		
1936-08-04	Den Haag	Pre-announcement 36/37	Diligentia	HV		
1936-09-08	Amsterdam	Pre-announcement		DT		
1936-09-13	Den Haag	Pre-announcement	Diligentia	HV		
1936-11-18	Den Haag	Advertisement Nov 27	Diligentia	HV		
1936-11-22	Den Haag	Advertisement Nov 27	Diligentia	HV		
1936-11-24	Den Haag	Advertisement Nov 27	Diligentia	HV	Chilesotti, Sanz, Scarlatti, Sor, Bach, Turina, CT, Albéniz	
1936-11-28	Den Haag	Advertisement Nov 27	Diligentia	HV, AdW	Extras: Tárrega, Torroba	
1936-11-30	Amsterdam	Pre-announcement Nov 29	Concertgebouw	DT	Scarlatti, Weiss, Bach, Turina, CT, Albéniz	Date issue
1936-11-30		Radio program for December 1, 8:10pm		NTC	KRO-orchestra and Segovia	
1936-12-02	Amsterdam	Review Dec 1	Concertgebouw	DT	Bach Chaconne	
1947-11	Netherlands	Concerts ²		BPSG Nr. 14	Concertos by Ponce and	

¹ Segovia is on the passenger list of the ship *Christiaan Huygens*, departing Batavia for Colombo (Ceylon) on August 2, 1933 (Soerabaijasch Handelsblad 1933-08-01)

					Castelnuovo-Tedesco	
1947-11-06	Netherlands	Announcement Nov 9&10		ADP		Last time was 12 years ago
1947-11-13	Amsterdam	Review, ann Nov 22	Concertgebouw Kleine zaal	DW	Granados, Albéniz	
1947-11-24	Amsterdam		Bachzaal	DW Nov 13		
1948-10-18	Amsterdam	review		DW	Händel, Bach, Rameau, Granados. Albéniz, Ponce	
1948-10-23	Amsterdam	Announcement	Bachzaal	DW	Purcell, Turina, Albéniz	
1953-11-06	Amsterdam	Announcement	Concertgebouw gr. zaal	DW	Frescobaldi, Bach, Scarlatti, Mendelssohn, Granados	
1953-11-07	Amsterdam	Review		DW	Tansman	
1955-04-14	Amsterdam	Review	Concertgebouw gr. zaal	DW	Turina, Haydn, Mendelssohn, Granados, Albéniz	
1955-08-05	Ostend (Belgium)	Announcement	Kursaal, August 11	Nieuw Israelitisch Weekblad (Amsterdam)		
1955-10-07	Amsterdam	Announcement Nov 8	Concertgebouw gr. zaal	DW		
1955-10-10	Amsterdam	review	Concertgebouw gr. zaal	DW	Galilei, Scarlatti, Weiss, Sor, Bach, Tansman, CT, Torroba, Ponce, Rodrigo, Albéniz	
1955-11-09	Tiel	mention		Limburg Dagblad	Ref. to Tielsche Courant	questionable
1960-12-09	Amsterdam	mention	Concertgebouw gr. zaal	Friesche Koerier		Radio, own recording
1960-12-09	Amsterdam	recital	Concertgebouw gr. zaal	Het Parool	See separate program	My collection
1960-12-11	Sittard	recital	Schouwburg		See separate program	
1960-12-13	Utrecht	recital	Kunsten en Wetenschappen		See separate program	
1961-02-18	-	Recording review		NN	DGG LP 19213	
1962-11-03	Amsterdam	recital			See separate program	My collection
1962-11-06	Utrecht	recital	Tivoli		See separate program	

Abbreviations:

ADP – Algemeen Dagblad (Paramaribo)

AH – Algemeen Handelsblad (Amsterdam, H.R. = Herman Rutters)

BPSG – Bulletin of the Philharmonic Society of Guitarists (London)

DT – De Tribune (Amsterdam)

DW – De Waarheid (Amsterdam)

HV – Het Vaderland (Den Haag, A.d.W.)

NN - Nieuwsblad van het Noorden (Groningen)

NRC – Nieuwe Rotterdamsche Courant (Rotterdam)

NTC – Nieuwe Tilburgse Courant (Tilburg)

VW – Voorwaarts (Rotterdam)

² Text from *BPSG* as reported by Ries de Hilster: November, 1947 will be remembered by Dutch guitar lovers for the visit of Andrés Segovia to their country. On November 1st and 19th he played concertos by Ponce and Castelnuovo-Tedesco with Symphony Orchestras of The Hague and Utrecht. On November 9th and 20th in The Hague and on November 10th and 20th in Amsterdam he gave successful concerts. His broadcast from Radio Hilversum 1 on Nov. 9th included Sarabande (Handel), Menuet and Vivo e Energico (Tedesco)[sic], Granada and Sevilla (Albeniz). The magazine *Mandolinata*, which is edited by Ries de Hilster, has issued a Special Segovia number with a new portrait of the Maestro on the front page.

First mention of Segovia in the Dutch press (Het Vaderland, Saturday April 3, 1926)

De gitaar was sinds de 17e eeuw, na haar rol van hofinstrument verburgerlijkt en in onbruik geraakt. Thans nemen de jongeren het veelzijdige instrument weer op. Segovia toont er zich een onovertroffen meester. We staan versteld van de wonderen van klankkleur, die hij aan de gitaar ontlokt. Uitnemend arrangeerde hij oude dansen voor luit van Bach, verder blinkt hij uit in het Thema en Variaties van Sor, terwijl talrijke moderneren voor Segovia zijn gaan schrijven: de Segovia van Roussel, Fandanguillo van Turina, Lamento van Pedrell zijn charmante stukjes.

Het Vaderland, January 11 & 12 & 19 & 21, 1927:

Holl. Conc.dir. Dr. G. de Koos

PULCHRI STUDIO
Morgenavond, 8 uur
PIANO-RECITAL
Hortense

HUSSERL
Prijzen: f 1.25 tot f 2.50 al. inb.

Woensdag 19 Januari, 8 uur
PIANO-RECITAL
Paul

FRENKEL
DILIGENTIA.
Donderdag 20 Januari, 8 uur
GITAAR-RECITAL
Andrès

SEGOVIA
„de Paganini op de Gitaar”.
Steinway & Sons vlg. Rijken & Co

— De gitaar-virtuoos Andrès Segovia, bijgenaamd de Paganini op de gitaar, zal een recital geven in Diligentia op Donderdag 20 Januari a.s.

Holl. Concertdirectie Dr. G. DE KOOS
DILIGENTIA, 's. MORGENAVOND, 8 UUR
GITAAR-RECITAL
Andrès

SEGOVIA
„de Paganini op de Gitaar”
PRIJZEN: f 1.25 TOT f 2.50 ALLES INBEGREPEN
De N. R. Crt. van 19 Jan. '27:
...een wonderbaarlijk virtuoos.... een onbeschrijfelijke rijkdom aan toonnuances....
Het Algem. Handelsblad van 19 Jan. '27:
...S. is een ras-kunstenaar.... wat Segovia met de gitaar doet is eenvoudig ongelooflijk.... een wonderlijk spel van lijnen en kleuren....

Holl. Concertdirectie Dr. G. DE KOOS.
DILIGENTIA, MAANDAG 24 JANUARI, 8 UUR
AFSCHEIDS GITAAR-RECITAL
Andrès

SEGOVIA
„de Paganini op de gitaar”

Kaartverkoop en plaatsbespreking ad f 1.25 tot f 2.50 alles inbegrepen, dagelijks aan Diligentia.
Het Vaderland van 21 Jan. '27:
...S. is een poëet.... hij tooverd ons een echt stukje Spanje.... het publiek was buitengewoon opgetogen....
Nieuwe Courant van 21 Jan. '27:
...als Paganini is hij een duivelskunstenaar op zijn instrument...
...Het is een bijzonder voorrecht hem Bach te hooren spelen.... een rasartiest van buitengewoon talent....
De Avondpost van 21 Jan. '27:
...het is iets 'zeldzaams en in-muzikaal.... S. is een volmaakt virtuoos en een groot kunstenaar.... het succes werd werkelijk een ovatie....
Het Algem. Handelsbl. van 19 Jan. '27:
...S. is een ras-kunstenaar.... wat Segovia met de gitaar doet is eenvoudig ongelooflijk.... een wonderlijk spel van lijnen en kleuren....
De Maasbode van 19 Jan. '27:
...een gitaar-wonder....

Andres Segovia.

Men meldt ons uit Amsterdam:

Het was een gevaarlijk experiment waaraan Andres Segovia zich onderwierp; een gitaar in de groote zaal van het Concertgebouw. Hij was het zich wel bewust, want vooraf liet hij het publiek om de uiterste stilte verzoeken, maar het viel buitengewoon mee. Mogen er voor sommigen wat nootjes zijn weggevallen, de hoofdzaak is toch de stemming, en die onderging men sterk. Andres Segovia is een wonderbaarlijk virtuoos. Hij weet alles uit zijn instrument te halen. Pianissimi, als van stilte doorhuiverd, een onbeschrijflijke rijkdom aan toonnuances en timbreverschillen, een verrukkelijk zangerig legato en van klank verzadigde accoorden. En hij is bovendien een zeer fijn bespaard kunstenaar. Hij weet zoo recht de verbeelding bij de hoorders op te wekken. Men stelt zich zulk een gitaarspeler voor, in de eenzaamheid der natuur stil voor zich heen zijn gemoedsbewegingen in muziek uitend, of droomerig ten dans opspelend, alsof het hem niet aangaat. En daarom ontroorden bovenal zoo sterk de stukken met Spaansch volksidioom: de dansen van Tarrega en Granados, de Fandanguillo van Turina en verder de Etude van Tarrega, de sonatine Torroba en Albeniz' Legende, stukken van uitgesproken Spaansch cachet. Maar verrukkelijk waren toch ook de in galanten stijl geschreven composities: Etude Thème varié van Sor, het Menuet van Haydn en de stukken van Bach, waarvan eenige den hoorders wel bekend in de ooren geklonken zullen hebben. De Fuga en de Gavotte kent men tenminste uit de sonaten voor vioolsolo. Volgens de toelichting in het programma heeft Bach ze oorspronkelijk voor luit geschreven. Indien dit zoo is, spreekt het van zelf, dat ze zich ook voor de naverwante gitaar leenen. Zeker is, dat hijv. in de Fuga het accoordspel op de gitaar natuurlijker klinkt dan op de viool, maar aan den anderen kant kan de gitaar weer niet zoo goed het monumentale weergeven.

De zeer aparte charme van Segovia's kunst stemde het publiek geestdriftig. Een toegift was het noodzakelijk gevolg.

ANDRÈS SEGOVIA

GITAAR-RECITAL.

De faam ging dezen Spanjaard vooruit. Hij zou ons de wonderen van de gitaar doen hooren. Waren wij allen niet geneigd, wat geringschattend over maar zoo een tokkelding te spreken? Dan hadden we het toch mis. Want Andrés Segovia, zwartgelokte Spanjaard, heeft het ons doen hooren, hoe veel schakeering, hoe veel poëzie, zulk een tokkelding nog inhoudt. Hij tooververt ons een echt stukje, Spanje voor het verbeeldingsoor; een vonkje van het vurige Zuiden springt op ons over, wanneer Andrés Segovia met zijn landgenooten giteert: Torroba, Turina, Granados, Albeniz. Met een groote virtuositeit en fijngevoeligheid voor kleur en rythme haalt de kunstenaar een rijkdom van poëtische nuances en een evocatieve sfeer van licht-Latijnsche schoonheid, uit de gitaar. Het is een kleine wereld, maar een van fijn-gracieuse, intieme schoonheid, fantasievol en verleidelijk van coloriet, zeer rijk en afwisselend van pittoreske sonoriteiten. Auch kleine Dinge können uns entzücken ook op het gebied der sonoriteit.

De gitaar, van oorsprong Moorsch instrument, is van de familie der luiten, die het huisinstrument waren vóór en tijdens de opkomst der klaviersoorten (15e—17e eeuw). Alles ongeveer werd voor luit gearrangeerd. De geperfectioneerde gitaar van Segovia is zoo'n soort luit. Indertijd bespeelde de Zweed Robert Kothe hier zulk een echte luit, die nog schooner en donkerder-voller klonk dan die van den Spanjaard gisteren. Deze Zweedsche luit deed nog meer en warmer romantisch-legendair aan. De gitaar van Segovia klinkt als een kleine, fijne zachte harp, met minder glans. Het geluid komt soms overeen met het timbre van de clavecimbel en clavicorden. Soms is er ook iets in van het altviooltimbre. In vereeniging met gelijkgezinde instrumenten, of alléén in passende omgeving, komt het pas volkomen tot zijn recht. (Mozart-Don Juan, Schumann-Romanze, Symphonie, Mahler-Symphonie, al is het daar dan mandoline, enz.). Bach heeft ook verscheiden werkjes voor de luit geschreven. Segovia speelde er een van, een Prélude in c min. (het program zei c-k. t.), te vinden in Steingraber, deel VII, Nr. 3. De andere Bach's, die ik nog hoorde: een Fuga en Gavotte, waren niet voor luit (uit viool- en cello-sonates).

Maar vooral de Prélude klonk zeer interessant, tokkelend en iets van cantabile dooreen, met een mooie verscheidenheid van passende timbres. De andere Bachstukken, de Fuga en de Gavotte, klonken te zeer als arrangement, hoe bewonderenswaard ook gespeeld.

Het publiek was buitengewoon opgetogen, wat te begrijpen is, want Segovia is een fijngevoelig kunstenaar, een poët op het fijn- en rijkkleurige instrument zijner keuze. Men ga hem gerust eens hooren op een tweede recital. Het is wel opmerkelijk en iets apart.

A. d. W.

Algemeen Handelsblad, November 21, 1928 avond

Holl. Concertdir. Dr. G. de Koos
MUZIEK-LYCEUM
(Alb. Hahnplantsoen)
Vrijdag 30 November, 20 uur
GUIAAR-RECITAL
SEGOVIA
Kaartverk. en plaatsbespr. sd f 1.90
tot f 3.15 alles inbegr. dagel. aan
het Muziek Lyceum.

KUNST AAN ALLEN.

Andrés Segovia (gitaar).

Segovia is bij zijn terugkeer, thans in den kring van Kunst aan Allen, door een stamp vo' huis toegejuicht, en terecht, want in het genre is hij een meester, die zijn meester niet gevonden heeft. Deze gitaarspeler bestaat net van 8 tot 10 de menschen bezig te houden met zijn geniaal en geïnspireerd getokkel. Hij is een rasmusicus, daarbij een zeer fijn voelend kunstenaar, die een ongelooflijke technische vaardigheid bezit. Rechts speelt hij eenvoudig piano en links zingt hij als op de viool. De klanken aan deze gitaar ontkomt zijn bovendien vol schakeering en verlerlei. Men hoort den echten celtoon (vibrato) viool en cembalo en ook het clavecimbel zooals in de klassieken, die den avond inledden, Andante-, Allegro en Thème varié van Fernando Sors en later een Menuet van Haydn. Ook droeg deze heksenmeester een sonatine van Moreno Toroba voor en fuga, corrente en gavotte van Bach, die als ze, zooals het programma meldde, voor de lui geschreven waren, den grooten Bach niet in zijn volle glorie zouden hebben gedemonstreerd. In werkelijkheid zijn ze uit viool- en celsonate en partita over geschreven, met een paar gewijzigde harmonieën, die niet precies klopten. Maar behoeft een kunstenaar als Segovia zijn toevlucht wel tot dergelijke standaardwerken te nemen? Kwamen zijn eminente kwaliteiten niet even voortreffelijk, ja nog beter uit in een viertal hem opgedragen soli van Turina, Roussel, Granados (een kostelijke Danse) en Albeniz?

Wat hij speelt doet hij harmonieus, zoet, week, tot wild toe, slechts Hawaiian-effect zou ik willen vermeden zien en lijkt me bij deze ongelooflijke techniek zeker niet onoverkomelijk. Zijn machtig pizzicato doet ons aan dat van Wilhan denken, hij beschikt over een schakeering van ijzer en fluweel en een verrukkend vibrato. Ernstig studiewerk als bij ieder instrument; doorwrocht tot in de kleinste details komen de gave gaven tot ons en ieder was in den zevenden hemel. Wat zou Speenhoff kunnen genieten van deze onberispelijk gestemde gitaar, die de bespeler bijna ongemerkt bijstelt onder het spelen!

Segovia is een fijn speurder in de muziek. En als hij in zijn genre blijft, blijft hij ook mijn man.

Het applaus was zoo frenetiek, dat hij na elke afdeeling een extra-bijdrage moest geven. Die komt vast weerom!

E. P. D.

ANDRÈS SEGOVIA.

Andrès Segovia, de toovenaar op de gitaar, die met adt enkel instrument reeds duizenden in de groote zaal van het Concertgebouw tot ademlooze aandacht te boeien en atmosfeer wist te scheppen, vond gisteravond in de zaal van het Muziek-Lyceum het intiemere milieu, dat ten slotte toch beter bij zijn spel past. Aan hetgeen wij vroeger reeds over hem hebben gezegd, behoeven wij feitelijk niets toe te voegen; alleen konden zij, die hem ook in de groote concertzaal hebben gehoord, ondervinden, dat het fijne, precieus van zijn kunst hier beter tot zijn recht komt, evenals een ets het beter „doet” in een salon of huiselijke kamer dan in een ruimte van monumentale afmetingen.

ANDRÈS SEGOVIA.

Zijn virtuoze beheersching van de gitaar is boven alle lof verheven, maar wat hem tot iets heel bijzonders en uitzonderlijks maakt, is de onuitputtelijke gevarieerde rijkdom van expressieve schakeeringen, die hij uit zijn instrument vermag te halen. Die tintelende klokketoontjes, die gonzende bassen, die flonkerende passages en mysterieuze vibrato's, die gesluierde en heldere nuances — men moet het hooren, om te weten, hoe dat alles kan boeien en ontroeren, en zij, die hem nooit hoorden beseffen ook niet, wat zij zich voor zeldzaams hebben laten ontgaan. Dit gitaarspel is de bewonderenswaardige verdienste van een zeer muzikaal, zeer persoonlijke kunstenaarsschap.

En daarom was het ook werkelijk jammer, dat **Segovia** nog onbezette stoelen vond. De aanwezigen waren echter in verrukking en hebben daarvan ook de ondubbelzinnige blijken gegeven. Daarin moge deze voortreffelijke Spanjaard de aanmoediging vinden, zijn prachtige kunst nog eens in intiem milieu te schenken.

H. R.

(Ongecorrigeerd.)

Volks-Universiteit.

Segovia.

—selen.

Vooropgesteld zij dat Andrès Segovia, de gitaarspeler, een fameux artist is. Zijn spelen wekt de bewondering welke een slechts door een volledig meesterschap wakker geroepen kan worden. Inderdaad: men begrijpt ternauwernood, hoe het mogelijk is zulke effecten met een gitaar te bereiken, met zulk een technische volkomenheid het instrument te bespelen.

Het spel wekt onmiddellijk atmosfeer; men zou zich al luisterende terug kunnen wanen in de 18de eeuw, de eeuw van voorname zwierigheid, van behagelijke schoonheid en bevalligheid. Maar die kunst van Segovia vraagt de intieme ruimte; in de groote zaal met duizend menschen gaat er van het charmant karakter van het licht getinkel veel verloren. Desondanks is het bijzonder belangwekkend geweest te luisteren naar zoo een prachtig gespeeld Thème varié van Sor, een Sonatine van Torroba, een Etude van Tarrega — waarin Segovia zich een virtuoos di primo costello toonde — naar stukken van Bach, oorspronkelijk voor de luit geschreven.

Dat Segovia de bewondering gevonden heeft van componisten, blijkt uit de aan hem opgedragen stukken van Torroba, van Turina en Roussel, die zijn compositie zelfs naar den held „Segovia” genoemd heeft.

De talrijke belangstellenden, in de zaal en op het podium, hebben den merkwaardigen artist met veel bijval beloond.

ANDRÉS SEGOVIA.

Gitaar-recital.

De gitarist Andrés Segovia, die o.s. Dinsdag 27 October in Dilligentia de serie „Meesterconcerten” zal openen. (Caricatuurteekening Barones Lida v. Wedell)

In Dilligentia kon ik nog de tweede helft van Segovia's recital bijwonen. De voorafgaande kleinere geluids-muziek moduleerde al naar die richting. Maar hier op het podium één stoeltje, geen lessenaar. Andrés Segovia volvoert er zijn tooverformules op de gitaar. Ik heb den grooten kunstenaar reeds meer uitvoerig gekenschetst. Ik hoor oneindig liever een Danse van Granados of een Fuga van Bach door Segovia in zijn solistische eenzaamheid vertolken, dan bijv. de derde Symphonie van Mahler met het mooiste en grootste orkest. Deze Romaansche schoonheid van intiem coloriet, van verliefde suggestie, van intimissimo huis-muziek, deze précaire geluidsproductie, subtiele droomen van klank onder een Romaanschen hemel, deze deïcaat-dichterlijke poëzieën, die een Shakespeare, een Debussy, een Berlioz, een Hugo Wolf in vervoering zouden brengen, moesten allen in den Haag, die zoo terdege weten dat „auch kleine Dinge können uns entzücken”, hooren, en veel hooren. Zij zouden hooren, dat een gitaar niet juist valsch behoeft te zijn, als die van Speenhoff, om karakteristiek te zijn. Wat Segovia voor wonder coloriet, voor intiem sentiment, voor zang, voor welluidendheid en zilverschoonheid van toon, voor expressief vibrato uit het schoongevormde snaartuig toovert, hoe hij zijn ge-

heele ziel en lichtgewiepte fantasie er aan overgeeft, dat moesten allen nog eens en nog eens gaan hooren. De talrijk opgekomen luisterden dat men een speld kon hooren vallen. Folies d'Espagne (Manuel Ponce), Danse-Granados, Sevilla-Albeniz, nog een Albeniz extra, en a-mol Fuga van Bach (die ik zóo waarlijk nog liever hoor dan van Huberman) brachten mij tot deze opgetogen regelen. Mijn diepe bewondering gaat uit naar Andrés Segovia.

A. d. W.

Het Vaderland, November 19, 1932 – review of the gramophone record by Segovia where he plays Weiss (Ponce):

Een dergelijk meesterlijk toucher, op gansch ander terrein, demonstreerde Andrés Segovia op zijn gitaar in een Suite in A van Silvius Leopold Weiss (1686—1750). Deze Weiss, van wien ge zeker nog nimmer iets gehoord hebt, is een der talrijke 17e—18e eeuwse virtuozen-luitenisten geweest. Hij woonde de laatste 32 jaar van zijn leven te Dresden, met den titel „Kammervirtuose“. Nu is de geschiedenis van de gitaar nauw saamgeweven met die van de luit. Zij was oorspronkelijk het „vijsnarige“ instrument onder de luiten (Gaaf deze naamsafleiding op: Quintern—Quinterre—Chiterna—Guiterne—Guitarre?) Dat Segovia deze oorspronkelijke luitmuziek dus op zijn moderne gitaar uitvoert is historisch meer verantwoord dan men mogelijk zoo oppervlakkig zou menen. Hòe hij dat doet lijkt een wonder. Dit „kleuren“ van den toon en het accoord door verschillen in den aard van vingerspel, dit fraseeren door hier enkele tonen te laten doorklinken en elders ze abrupt af te dempen, dit

„trekken“ van melodieleugjes, dit den schijn van zuiver polyfoonspel gevende schakeeren is vertekelijk van de allerhoogste orde. Wel moet men er „op ingesteld zijn“, d.w.z. voelen voor allerfijne intimiteit, voor nauw merkbare nuances. De tot een „Suite“ aangelegde muziekjes mogen er in al hun oppervlakkige achttiende-eeuwse charme en ongekunsteldheid zijn, zelfs als men bedenkt, dat zij in Bachs grooten tijd ontstonden. Gij zult toch zeker de verschillende korte karakteristieken van Prelude, Allemande, Gavotte, Sarabande en Gigue kunnen meegenieten. In elk geval moet u de kennismaking met Segovia's prachtige gitaarspel een groot genoegen bereiden (DB 1565 en DA 1225).

Otto Glasra van Loon.

Het Nieuws voor den dag voor Nederlandsch-Indië, January 10, 1933

Uitgestelde Tournéé.
Andrés Segovia, de wereldvermaarde gitarist, die oorspronkelijk in Januari voor den Bond van Kunstkringen zou optreden, heeft in verband met verbintenissen elders zijn tournéé tot Mei moeten uitstellen.

ducaeren. Te Batavia zal Tansman slechts één pianorecital in den Schouwburg geven.

Andrés **Segovia**

Van den beroemden Spaanschen gitarist **Andrés Segovia** is bericht ontvangen dat hij medio Mei in Indië zal zijn. Moiseiwitch, Szigeti en andere hoogstaande artisten laten zich over dezen „kunstbroeder", die op zulk uitzonderlijk instrument zulke buitengewone prestaties geeft, steeds in zeer enthousiaste bewoordingen uit.

Alex. Tansman.

Voor April wacht Indië iets bijzonders. Indië krijgt dan n.l. een kort bezoek van den componist en pianist **Alexandre Tansman**. Ofschoon hier in Indië wellicht nog weinig bekend, heeft Tansman in Europa als modern componist reeds een goeden naam. De jl. verschenen Holl. Muzieklexicon vermeldt over Tansman het volgende:

„geboren 12. 6. 1897 te Lodz, componist. Studeerde te Warschau, waar hij 1918 den eersten prijs voor compositie won. Vestigde zich 1920 te Parijs. Behoort tot de niterste linkerkolde onder de heden-daagse componisten. Schreef onder meer een lyrisch drama *La nuit Kurde*, de balletten *Sextuor* en *Lumière*, voor orkest; een symphonie, *Scherzo symphonique*, *Danse de la Sorcière*, een *Ouverture symphonique*, *Toccata*; kamermusiek, waaronder een *Sonata quasi una fantasia* voor viool en piano, *Pièces polonaises* voor negen instrumenten, twee pianoconcerten en werken voor pianosolo, waaronder een *Sonata rustica*, 20 *Pièces polonaises*, *Préludes* (2 bundels), *Petite suite*, enzen liederen."

Tansman maakt thans een wereldreis, is nu in Amerika en komt langs Japan en China naar Java. De Bond van Kunstkringen heeft deze bijzondere gelegenheid aangegrepen om een bekend modern componist, — die bovendien een uitstekend pianist is (in Holland droeg hij nog onlangs met veel succes zijn tweede klavierconcert voor) — zelf zijn werken op het klavier te doen uitvoeren. Het doel van Tansman's reis is n.l. om zijn werk ook buiten Europa te intro-

Wij vestigen er Uw aandacht op, dat wij te SOERABAIA uitsluitend gevestigd zijn OP

TOENDJOENGAN 22

„Kent U het Land, waar de citroenen bloeien?"
In d' avondstond guitar-getokkel U kan boeien?
Slechts kort werd hij gemist.

ANDRÉ SÉGOVIA-
de grootste gitarist

Hij is er weer!
Haast U deze keer:

D.A. 1225 — Suite in amaj
No. 3—Sarabanda—No. 4 Gavotte

D. 1305 — Trémolo Study (Tarrega)
Fandanguillo (Turima)

D.B. 1565 — Suite in A Maj. (L. S. Weiss)

D.B. 1567/8— Folies d' Espagne (Ponce)

Alleen bij:

Gramophone Palace
„His Master's Voice"

Toendjoengan 22. — Tel. 1540 Z. — Soerabaia
Kajoetangan 6 — — — — — Malang

Wat geboden werd.

Volgt thans een résumé van den door den Kunstkring in 1933 georganiseerde uitvoeringen enz.:

8 muziekavonden, 5 tooneelvoorstellingen en voordrachtavonden, 4 lezingen, 14 filmvoorstellingen, 4 gramfoonconcerten.

De concerten stonden alle op een hoog peil. Wij noemen: het Budapester Trio, den gitaar-avond van Andrés Segovia, een cello-recital van Maurice Maréchal, den liederen-avond van Natalie Wetchor en de beide uitvoeringen van „Die Jahreszeiten“ door de Medansche Orkestvereniging en Medan's gemengd Koor onder de bezielende leiding van den Heer A. Spoor Jr, die ook in September een concert gaf met het Medansche Orkest en de gewaardeerde medewerking van eenige solisten. Een concert van Ignaz Friedman, dat in het schema voor 1933 was opgenomen, werd op het laatste moment wegens tijdsgebrek door den kunstenaar afgelast.

BUITENLANDSE MUSICI

naar de Sowjet-Unie uitgenodigd.

Moskou, 14-6-'35. — De rijks philharmonische vereniging heeft talrijke prominente musici en zangers uitgenodigd om deel te nemen aan het theater seizoen 1935-'36. De volgende kunstenaars hebben reeds de uitnodiging aangenomen: Efrem, Zimbalist, Egon Petri, Alfred Cortot, Eva Bandrowska-Lurska, Elisabeth Schumann, Marian Anderson, André Segovia, Raja Grabusowa, Henry Temianka en Ninon Vallie. De lijst van dirigenten toont beroemde musici zoals Pierre Monteux, Frankrijk, Albert Coates, Engeland, Desire Defauw, België, Vittorio Gui, Italië, Eugene Szenkar en Fritz Stiedry, Oostenrijk. (F.S.U.).

And of course, sometimes news papers write nonsense too! This one is from De Sumatra Post, January 18, 1936.

Of **Segovia**, die vaak samen speelde met den helaas gestorven Jazz gitaarspeler, Eddi Lang.

Het Vaderland, August 14, 1936

In de Kaukasische badplaatsen (Kislowodsk, Essentoeki, Pjatigorsk, Sjelesnowodski) geeft het orkest van de Moskousche Philharmonie en de Philharmonie van de Wolga-Duitsche Republiek concerten. Ook verschillende buitenlandse dirigenten (Eugen Szenka, Georg Sebastian, W. Sawitsj e.a.) zullen concerten leiden. In de badplaatsen van den Kaukasus werden juist de laatste dagen ook eenige solistenconcerten gegeven, waar optraden de Praagsche zangeres Rose Book, de Fransche violiste Neveu en de Spaansche gitaarspeler **André Segovia**.

Het Vaderland, November 24, 1936

De Spaansche gitarist **Andres Segovia**, die Vrijdag in Dilligentia, na jarenlange afwezigheid wederom zal optreden, werd in 1894 in Jaen in Spanje geboren.

Zijn kunst is een verbinding van de romantische school der 19e eeuw (Carnicer, Arsas en Tarrega) en den modernen stijl. Segovia's programma's bestaan vrijwel alle uit oorspronkelijk voor het instrument geschreven werken, waaronder vele door vermaarde componisten aan hem opgedragen zijn.

Het programma van Vrijdagavond bevat werken van Chilsotti, Sanz, Scarlatti, Sor, Bach, Turina, Castelnuovo, Tedesco en Albeniz.

ANDRES SEGOVIA

Guitaar-recital

Segovia, de Spaansche gitarist, bleef een poos van ons weg. Moest hij niet meer doen Van Parijs naar Den Haag is niet zoo ver.

Wie hem hoorde, vroeger of nu, zal hem niet vergeten. Met zijn „éénmanswagen” neemt hij ons mee, wáár hij ons hebben wil. Een prachtige tooneelspeler zou hij zijn, want als er een, in zijn levende één-tje, een heel podium of tooneel weet te vullen, zou hij het zijn. Nietwaar, wat een stemming gaat er van hem uit!

Een stemming, die ieder, met lange of met korte ooren, of tusschensoort, begaafd, pakt.

Al meermalen heb ik mijn verrukking over Andres **Segovia** hier geuit. Al meermalen heb ik ademlooze zalen naar hem zien luisteren.

En toch „máár” een gitaar?

Ja, alléén met zijn geliefde instrument, een stoel en een tabouretje, zit hij „heelemaal alleen”, midden-voor op het podium. En dan begint het.

„Auch kleine Dinge können uns entzücken”, zingt Hugo Wolf. Zoo doet het dit zes-snarige instrument van de luiten-guitaren-familie. Wonder suggestief als dát is! Héél het Zuiden staat voor het verbeeldingsoog. De reeksen coloristische surprises van **Segovia** doen ons éven het rampzalige Spanje van nu vergelen, en we zijn in het romantische, het Moorsche, het verliefde en het nachtelijke, het kunst-aristocratische in het intieme, in het heel-oude ook, waar harten en rhythmën kloppen en de kleuren diep-verzadigd zijn, waar het licht tooverf, en de klank van een wondere sonoriteit en intimiteit is.

De schoonheid van al deze duizendvoudige sonoriteiten uit die mat-gele nobel-gevormde luit-gitaar, op zichzelf al een oogverrukkend, is werkelijk „overweldigend“, juist uit dit kleine huiselijke instrument zonder éénig geweld. Het kleine, het intieme, de eendeloze varianten en combinaties in die sonoriteiten, doet alléén-al ademloos luisteren. En het zeldzame, dat er bij komt: dat we dáárdoor juist het intieme hart der muziek dicht bij het onze voelen, wordt ook door Segovia's uitgelezen muzikaliteit en grooten smaak mogelijk gemaakt. Dit van oorsprong Romaansch-Renaïssancistische, verbindt zich ook heel goed met de sferen, die mannen als Turina, Castelnuova-Tedesco, Albeniz er van hun latere fantasie in aanslaan. Ook Bach in menige luit-verbonden of in de familie levende compositie, klinkt er wondergoed. Zoo de als extra gegeven E-dur Gavotte (viool-suite) en in de Chaconne. Soms zelfs nog beter! Maar dat kan,

dunkt me, alléén een kunst-adellijke muziek-geest, als Segovia er een op zijn schóónst is, ondernemen.

De techniek van Segovia op deze gitaar, waar de kunstenaar zich in diepe genegenheid over buigt, een verhouding, die al suggereert, is onbegrijpelijk volmaakt. Alle kleuren en rituelingen, het heele gamma zijner wonder-timbres, al zijn rhythmien en trommeleffecten, ze zijn niet alleen superbe van smaak en delicaat, maar in fijne en stille, innige poëzie gedrenkt! Het is, of we een luit-gitaar-als-orkest hooren, zoo schoon als hij er op instrumenteert. Als hij sierlijk is, is het even verflind als eenvoudig. Verwant met, maar mooier dan op een clavecimbel, zijn de ruischlingen en zilverglansen van zijn gitaarspel. Of hij in de 15—18de eeuw verblijft, of bij zijn landgenooten van rond 1900, het is één weelde van smaak, van fantasie, van zielvolle klein-geluiden, die ons snel wegvoeren naar zijn verbeeldingsland..

Dat zijn eenvoud daarmee in harmonie is, zal ieder weldadig treffen. In het kleine(?) zóó groot te zijn!

Als muisjes zoo stil, luisterde de groote meerderheid. Enorm succes. Extra's nog: Etude van Tarrega en Matronas van Torroba.

A. d. W.

KUNSTKRING „VOOR ALLEN”.

Andrès Segovia

Voor de Kunstkring „Voor Allen” trad in de grote zaal van het Amsterdamse Concertgebouw op Andrès Segovia, de musicus die het als zijn roeping gevoelt n lang vergeten instrument, de gitaar, weer in de belangstelling te brengen van het muzieklievend publiek.

Als dit niet mocht gelukken, en wij betwijfelen het wel, dan ligt dit niet aan dezen fameusen kunstenaar.

Wat er uit dit instrument is te halen, haalt hij er uit en op een wijze, die ons onnavolgbaar lijkt. Het is daarom geen wonder, dat hij Zondagavond het Kunstkring-publiek in verrassing bracht door zijn inderdaad prachtig snarenspeel. Behalve een groot technicus is hij een zeer kunstzinnig musicus, die zijn uiterste best doet om uit de oude muziek-literatuur werkjes op te zoeken, waarvoor hij denkt belangstelling te zullen krijgen. Dit is uiterst moeilijk, want deze literatuur is schaars en voor zover zij aanwezig is, boeit het meeste het tegenwoordige geslacht niet meer. Ook dit beseft hij en daarom zoekt hij naar bekende werken die zijn te arrangeren voor zijn instrument. Dat is natuurlijk een groot waagstuk, waarin hij maar gedeeltelijk slaagt.

De muziekliefhebbers van nu zijn toch zo gewend om deze werken, — zoals b.v. de Chaconne van Bach — voor viool te horen, dat hun oren moeilijk zullen wen-

nen om dit werk op een gitaar te genieten.

Maar in elk geval was het een zeer interessante avond en het applaus, dat hij mocht ontvangen was ten volle verdiend.

Hij is een meester onder de grootmeesters.

NEDERLANDSCHE MUSICI IN HET BUITENLAND

De Nederlandsche zangeres Joy Mc Arden treedt 17 October a.s. te Londen op met Segovia en den pianist Molseiwetsj, ten bate van het West London Hospital. Den volgenden avond geeft zij een liederavond voor de Anglo-Batavian Society naar aanleiding van het afscheid van onzen oud-gezant te Londen, jhr mr R. de Marees van Swinderen. Op 15 November werkt mevr. Mc Arden mede aan een concert van het Quintette Instrumentale de Paris voor de B.B.C.

Het Vaderland, October 25, 1937

Toen de gitarist **Segovia** dezer dagen zijn concert in Londen gaf, waar hij maar zelden komt, zal niemand die hem hoorde spelen, hebben geweten, dat hij enkele uren tevoren bericht had gekregen, dat zijn 13-jarige zoon om het leven was gekomen. Bij het oversteken van een overweg te Genève had hij met een natten stok bij ongeluk de elektrische draden aangeraakt en was geëlectrocuteerd.

Segovia had zijn publiek niet willen teleur stellen en moet gespeeld hebben, zooals hij alleen het kan. Per vliegtuig is hij naar huis teruggekeerd.

Algemeen dagblad, June 11, 1947

SEGOVIA IN HOLLAND

DEN HAAG (Aneta, luchtmail)

— De grote Spaanse gitarist Andres **Segovia** zal op 9 November in Den Haag optreden en op 10 November in Amsterdam.

De laatste keer dat hij Nederland bezocht, was 12 jaar geleden.

Vervolg op bldz. 2

Weerzien met Segovia

Dat de Spaanse gitarist Andrés Segovia sedert zijn laatste optreden in Nederland, twaalf jaar geleden, niets van zijn populariteit heeft ingeboet, bleek uit de enorme belangstelling voor zijn concert: de kleine zaal van het Concertgebouw was binnen enkele uren totaal uitverkocht. De aanwezigen hebben weer van harte genoten van dit unieke spel. Men weet niet wat men bij Segovia meer moet bewonderen, de fantastische techniek, waarmee hij uit de gitaar de meest verschillende klankkleuren tovert, of de fascinerende muzikaliteit, waardoor 't hem lukt het meest simpele stukje muziek tot een waar juweeltje te maken. Het programma bevatte een reeks composities uit de 17e en 18e eeuw, moderne werken die speciaal voor Segovia gecomponeerd zijn, en Spaanse volkswijzen in de zetting van Granados en Albeniz. Alles werd even boeiend voorgedragen, alleen zou men zich bij Bach en Händel volgens de moderne, op stijlzuiverheid berustende uitvoeringspraktijk een nog grotere eenvoud wensen ten opzichte van het tempo en de klanksterkte.

Het publiek luisterde met de grootste aandacht en gaf zijn enthousiasme over het sublieme spel van deze sympathieke kunstenaar door hartelijk applaus te kennen. Mogen die ditmaal geen kaartje hebben kunnen bemachtigen, zullen er gauw bij moeten zijn om op de volgende en voorlopig laatste avond in Amsterdam, Zaterdag 22 November in de Bachzaal, aanwezig te kunnen zijn. P.v.N.

Evenals verleden jaar brengt de beroemde Spaanse gitarist Andrés Segovia ook gedurende dit seizoen weer een bezoek aan ons land. Weer kon het in groten getale verschenen publiek genieten van de fascinerende muzikaliteit en de fantastische techniek van deze kunstenaar, die uit de gitaar de meest verschillende klankkleuren tovert en ieder stukje tot een waar juweeltje maakt. Het hele eerste gedeelte van het programma was aan de klassieke muziek voor tokkelinstrumenten uit de eerste helft van de 18e eeuw gewijd, dus vooral aan Händel, Bach en Rameau. Met enige Spaanse stukken van Granados en Albeniz en een aan Segovia opgedragen gitaar-sonate van de pas overleden Mexicaanse componist M. Ponce bracht Segovia het publiek na de pauze tot groot enthousiasme. Pas na enige toegiften namen de aanwezigen afscheid van Segovia, die volgende Zaterdag nog een avond zal geven.

Te Besançon zal van 2 tot 11 September een internationaal muziekfestival gehouden worden, waaraan o.a. **Segovia**, de beroemde gitaarspeler, Joseph Szigeti, viol, Magda Tagliafero e.a. zullen medewerken. Verder komen er twee balletavonden met Serge Lifar.

CONCERTGEBOUW, gr. zaal, 8.15 uur: Andrès **Segovia**, gitaar. Werken van Frescobaldi, Bach, Scarlatti, Mendelssohn en Granados. STADSSCHOUWBURG, 8 uur: De parelvissers.

Segovia, meester op de gitaar

GITAARMINNEND Amsterdam was Woensdag in groten getale naar het Concertgebouw gekomen om te genieten van het sublieme spel van Andrés Segovia.

Opmerkelijk was het aantal jonge mensen dat aanwezig was. Zij hadden gelijk en zij hebben genoten van het exquisite spel van de grijze meestergitarist: die niettegenstaande zijn enorme techniek nimmer vervalt in uiterlijk effect. Eenvoudig, ingetogen, bijna sober is het spel van Segovia, maar in ieder stuk bemerkt men zijn groot kunstenaarschap, dat zich uit in een sterk gevoel voor melodie, harmonie en toonvorming.

Het repertoire bestond uitsluitend uit kleinere werken, de meesten voor gitaar geschreven, maar ook verschillende transcripties.

Van „Fandaguilla“, van J. Turina, dat aan Segovia is opgedragen, kregen wij een bijzonder fascinerende indruk, maar ook een Menuet van Haydn „Canzonetta“ van Mendelssohn werden uitzonderlijk mooi gespeeld.

Natuurlijk werden de werken van de Spaanse componisten Granados en Albeniz prachtig uitgevoerd.

Wij hebben echter één bezwaar en wel, dat dit concert in de Grote Zaal werd gegeven. Deze is voor de tere, verfijnde gitaarklank te groot, waardoor het spel niet die uitwerking krijgt, die het in een kleinere ruimte zou hebben. O.i. zou er dan veel meer te genieten zijn.

Dit nam niet weg dat het aanwezige publiek zeer enthousiast was en de grote gitarist wist over te halen tot het spelen van enige toegiften.

LION CONTRAN.

Gitarist Segovia speelde in Concertgebouw

DE vermaarde gitarist Andrés Segovia heeft Zaterdagavond in de grote zaal van het Concertgebouw gespeeld voor een zeer talrijk publiek van overwegend jeugdige samenstelling.

Segovia's kunstenaarschap is van zeer persoonlijk en zeldzaam karakter. Een Italiaanse componist noemde eens de muziek: pauze in de stilte. Daaraan moet men onwillekeurig denken bij het spel van Segovia. De stilte speelt daarin een allesbeheersende rol. Men is zelfs geneigd de muziek, welke hij uit de stilte lijkt op te roepen, niet eens als een pauze, een onderbreking dus van die stilte te beschouwen: zij tekent zich hoogstens fijn en vl — een spel van zilveren en gouden lijnen — tegen de stilte af. De stilte zelf blijft echter doorlopend voelbaar, ieder komt er van onder de indruk, men waagt niet toe te geven aan de drang tot kuchen (het is per slot van rekening October) en maakt dankbaar van de gelegenheid tot applaus gebruik om bedwongen emoties te luchten.

VOOR dit subtiële, zeer naar binnen gekeerde spel, een instrument dan nog dat geen groot volume heeft, is de grote zaal van het Concertgebouw allesbehalve geschikt. Segovia stoort zich echter aan dit ongemak geenszins; dromerig verdiept hij zich in zijn omvangrijke programma, aldus de luisteraars dwingend tot een volledige medeconcentratie. Zoiets zou men in onze gejaagde, lawaailige tijd en in een roezemoezige stad als Amsterdam niet voor mogelijk houden. Maar het gebeurt toch en dat te beginnen bij de eerste noot en volgehouden tot de laatste.

Er waren weer klassieke stukken, zoals van Galilei, Scarlatti, Weiss en Sor. Bach was vertegenwoordigd met de Gavottes uit de laatste cello-suite (abusievelijk vermeldde het programma hier een andere dans). Allemaal stukken die Segovia reeds eerder speelde evenals Tansman's Cavatina en de Tarantella van Castelnuovo-Tedesco en de Spaanse werken van Torroba, Ponce, Rodrigo en Albeniz.

Geen nieuw programma dus. Maar waarom ook: men komt telkens weer vol verwachting luisteren naar deze meester en de verwachting wordt vervuld door de grote mate van innigheid die de vertolkingen kenmerken: Segovia schept een avond vol muziek.

ARIAAN HOLLANDER.

muzikale spiralen

ANDRES **SEGOVIA** in orkestwerk met gitaar

Elvis Presley speelt gitaar, „Johnny Guitar“ speelt gitaar, alle Spanjaarden spelen gitaar, alle Amerikaanse koeienjongens spelen gitaar en — om dichterbij huis te blijven — Carla van Renesse speelt gitaar, mijn buurman speelt gitaar, iedereen speelt gitaar. In vijf van de tien gezinnen in Nederland hebben ze zo'n ding.

*Mag ik er dan nu misschien even aan herinneren, dat Andres **Segovia** óók gitaar speelt? En hoe! Ik heb toevallig een grammofoonplaat (DGG LP 19213) van hem voor me liggen.*

Natuurlijk kan men geen vergelijking trekken. De meeste gitaarbezitters is het eigenlijk alleen maar begonnen om begeleidingsakkoorden bij het zingen of in een orkestje. Maar er begint nu ook een generatie op te komen, die zich het moderne „klassieke“ gitaarspel eigen wil maken. En dat is vooral te danken aan enkele grootmeesters. Terwijl de piano juist haar opmars begon, trad in de tweede helft van de negentiende eeuw een gitarist naar voren, die kans zag roem te verwerven als hervormer van het moderne gitaarspel. Dat was de Spanjaard Francisco Tarrega. Zijn landgenoten Andres **Segovia** en Alexander Lagoya met diens Franse (muziekschrijvende) echtgenote Ida Presti en nog enkele anderen zijn in die nieuwe richting voortgegaan. Ze oogstten roem, mede door de grammofoonplaat. Maar

ANDRES **SEGOVIA**

.....„zuidelijk" en als „heer" .....

zij zijn het in eerste instantie niet geweest, die de gitaar weer „populair" gemaakt hebben. De teenager-idolen, die hebben het gedaan, al is het ook een heel andere populariteit.

Veredeld

Nu een vraag: Beseffen al die gitaarbezitters — vooropgesteld, dat ze er een van fatsoenlijke makelij hebben en natuurlijk niet een jazz-gitaar — beseffen zij wel, hoezeer zij op hun instrument de bron beroeren van een der mooiste vormen van muziek, waarin duizenden hun diepste, hun meest smachtende en harts-tochtelijke gevoelens hebben veredeld?

Men zal direct denken aan het ZUIDEN, aan de zuidelijke — toeristisch befaamde — harts-tocht. Heel goed: laten we het daar eens even op houden. De Mexicaanse componist Manuel Ponce zag die geheime band tussen de gitaar en het Zuiden óók. Hij was er zó door gegrepen, dat hij een concert schreef voor gitaar en orkest, getiteld: „Concierto del Sur"..... Concert van het Zuiden.

Het is in dit concert, dat **Segovia** met fabuleuze kundigheid en muzikaliteit de schoonheid van de gitaar demonstreert.

Andres **Segovia** was in zijn prille jeugd een pianoleerling. Maar op een voorbeschikkende dag probeerde hij in het huis van een vriend op diens gitaar te spelen. Er was destijds geen gitaar-leraar te vinden en daarom leerde Andres zichzelf de techniek van het instrument. Toen hij veertien jaar was, trad hij er in Granada mee in het openbaar op. Sindsdien werd hij gevierd als een sensationele ontdekking. En..... opnieuw togen tal van componisten aan het werk om speciaal voor de twee-éénheid Segovia-Gitaar muziek te schrijven.

Spectaculair

Het „Concierto del Sur” van Manuel Ponce (geb. 1886) beleefde zijn eerste uitvoering te Montevideo in 1941 met Andres Segovia als solist en onder leiding van de componist. De uitvoering op DGG LP 19213 is van de Symphony of the Air onder Enrique Jordà, óók met Segovia als solist.

Het „Zuidelijk Concert” doet zich door deze voortreffelijke uitvoering kennen als een werk van grote, blijvende waarde. Het is een „spectaculair” concert. Er gebeurt veel in en tóch bezit het klassieke waardigheid, zowel door de indeling (vlug-langzaam-vlug) als door de consequentie waarmee het zich houdt aan zijn onderwerp: het Zuiden, gesublimeerd in twee meeslepende hoofdthema's. Daarin vibreren de geest van de gitaar en de emoties van de mensen die haar zo lief hadden en hebben.

Het is ook een volwaardig concert: een voortreffelijk uitgewerkte orkestpartij, rijk geïnstrumenteerd, en tóch duidelijk een tweéspraak met het solo-instrument, dat alle kansen krijgt zich te doen gelden. Ik denk hierbij ook aan de prachtige cadens aan het eind van het eerste deel. Andres Segovia, die zijn partij technisch volmaakt en zeer bewogen uit de snaren plukt, maakt in die cadens nog eens te meer historie.

De Mexicaan Ponce is, mede door zijn studie in Bologna, sterk Spaans geïnspireerd. En bepaald niet alleen door de oude muziek, maar ook in de geest van zijn moderne Spaanse tijdgenoten Turina, Albeniz en De Falla. Daarnaast zijn duidelijk de invloeden van het Franse impressionisme merkbaar. Hij studeerde bij Paul Dukas in Parijs. Het lijkt me, dat zijn verwantschap met de half-Spaans geboren Ravel het grootst is: harmonisch, instrumenteel en vooral ritmisch. Zijn harmonieën hebben die verrukkelijke spanningen, die je als luisteraar zo onbestemd kunnen grijpen. *Een felle lichtstreep als van een vallende ster, die zich oplost in de rust van het verworpen beeld.*

Herenmuziek

Op de andere kant van de plaat een andere leerling van Paul Dukas: de Spanjaard Joaquín Rodrigo, geboren in 1902. Segovia speelt hier met de Symphony of the Air de in 1954 geschreven „Fantasia para un gentilhombre”, een soort ode aan de Spaanse heer uit de tijd van Philips IV. Het is een werk van veel minder scheppende allure, hoewel uiterst charmant en boeiend. Rodrigo's bedoeling was een soort „bloemlezing” uit de prachtige muziek, die in die dagen in zwang was. Hij heeft verschillende oude dansen tot een artistiek geheel samengecomponeerd in de vorm van een soort suite, — overigens óók al weer speciaal voor Andres Segovia. Het thematisch materiaal is bijna geheel ontleend aan het werk van Gaspar Sanz, een geliefd gitarist aan het hof van Philips omstreeks 1650. Er komt een zoetvloeiend, bijna melancholiek thema in voor, dat echt een „hapje” voor een droeve gitaar is. De orkestrale verwerking is wel eens wat banaal, maar daar staan gelukkig tal van spitsvondige — veelal ook impressionistische getinte — harmoniseringen tegenover.

Het is nu wel duidelijk: deze plaat is een evenement. Voor iedere muzikliefhebber. Maar vooral de onnoemelijke menigte van gitaarbezitters mag haar niet in de discotheek laten ontbreken!

SICILIANO.

(2.0)

The following clips come from newspapers in the Dutch East Indies. So far not a single performance of Segovia was found in the Dutch West Indies, which were visited by Presti-Lagoya and Alirio Diaz.

Announcement for July 19 and 28, Soerabaijasch Handelsblad 1933-06-10:

Juli.

Anders Segovia, de bekende „meester” op de gitaar, zal op 19 en 28 Juli voor den Kunstkring optreden.

Announcement for July, De Indische Courant 1933-06-19:

Andrès Segovia.
De beroemde
guitarist.

De secretaris van den Bond van Kunstkringen schrijft ons:

In Juli wordt de wereldvermaarde Spaansche guitarist Andrès Segovia in Indië verwacht voor een tournée voor den Bond van Nederlandsch-Indische Kunstkringen.

Segovia neemt in het muziekleven een aparte plaats in. Hij heeft programma's van klassieke en moderne muziek en hij doet dit op zoo bijzondere wijze, dat hij de eenige is, die met de gitaar—die tot nog toe slechts tot begeleiding diende — als solist het meest verwende Europeesche publiek een ganschen avond weet te boeien.

De meest vooraanstaande kunstenaars erkennen Segovia als een kunstbroeder, die in een uniek en bijzonder genre het volmaakte heeft bereikt.

KUNSTKRING.

Andrés Segovia.

Een grootmeester der muziek was gisteren bij den Kunstkring te gast: Andrés Segovia, met Emilio Pujol en Mario Maccaferri de voortdrager der aloude, edele traditie van de Spaansche gitaarkunst, welke op het einde der vorige eeuw haar blazoën toevertrouwde aan Francisco Tárrega.

Warm pleidooi voor de Spaansche muziek dan een concert van Segovia is niet denkbaar. Het is alsof de Spaansche componisten zichzelf eerst recht vinden, wanneer zij voor hun nationale instrument bij uitnemendheid schrijven. Wie heeft er buiten de programma's der gitaristen ooit gehoord van Fernando Sor, van Torroba of van Ponce, en welk een verrukkelijke muziek blijkt er niet aan hun dichtertlijken geest te zijn ontvloeid. Ponce, inderdaad, men kent hem, doch slechts als den componist van een aantal liedekens, welke op min of meer sentimenteële wijze door ietwat verwijfde tenoren voor de gramfoon worden gekweeld. Totdat Segovia ons zijn Sonatine brengt, zooals gisteren, of zijn wondermoole variaties voor gitaar op het oude doch nimmer verbleekende tema La Folia.

Dat Segovia de muzikale taal van zijn land vermag te doen spreken in al haar rijkdom van rythmen en kluren, met haar scherpe consonanten en de diepe, mysterieuze volheid van haar klinkers, ook de vreemdeling kan het beseffen. Segovia voert zijn hoorders binnen in een gebied, dat zij niet kennen doch waarvan zij de schoonheid onder zijn rustig, alwetend gelside aanstonds met volle teugen genieten. Segovia stelt zijn publiek niet voor problemen; hij heeft ze alle reeds bij voorbaat opgelost op een wijze, die elke gedachte aan problematiek uitsluit. Zijn spel is de eenvoud zelve.

Wanneer men zich echter dwingt te overdenken, wat er noodig is om een dergelijk superieur resultaat te bereiken, groeit de bewondering voor dezen man tot in het onbegrensde. Indien men zich met moeite voor een korte wijle heeft losgemaakt uit het intieme contact, waarmede Segovia elk zijner hoorders persoonlijk aan zijn kunst bindt, en men waagt zich aan een ontleding van zijn spel, dan krijgt men van zijn fabelachtig technisch kunnen een overweldigenden indruk. Wat Segovia met een gitaar doet is tooverij. Spelenderwijs beroeren zijn handen de snaren en de mogelijkheden van nuanceering zijn onuitputtelijk. Geen uiterlijk vertoon van aanslag of streek verduidelijken zijn in-

tensies voor den toehoorder of accentueeren het rythme voor den speler zelf.

Alles komt rechtstreeks van binnen uit en als zoodanig is de gitaar onder Segovia's handen een ideaal instrument. Men wordt bij het luisteren door niets afgeleid. De speler is volkomen in rust.

Het spel van Segovia ademt de rust van het meesterschap. Segovia is hierom slechts te vergelijken met zijn landgenoot Pablo Casals, die, om het paradoxaal te zeggen, geen cellist meer is doch musicus, universeel. Evenals hij doorziet Segovia de muziek niet, hij overschouwt haar. Zijn Bach, van wien men zich geen zulverder interpretatie denken kan, kwam het bewijzen, ondanks een menschelijke vergissing in de Fuga, welke Segovia een oogenblik uit zijn evenwicht bracht.

Behalve van de reeds genoemde componisten bevatte het programma werken van Gaspar Sanz, Haydn, Tárrega, Granados (de bekende vijfde Dans) en Malats, wiens Serenata in plaats van de Sevilla van Albeniz werd gespeeld, alsmede een compositie voor luit van een onbekenden Italiaan uit de 16e eeuw, die wij in de bewerking van Respighi aan de pianisten onder onze lezers kunnen aanbevelen. Het publiek, dat zich den geheelen avond voorbeeldig stil hield, heeft Segovia warm gehuldigd, waarvoor deze met een ons onbekende toegift heeft bedankt.

DE W.

Andrès Segovia.

Het concert in de Societiet werd door een talrijk publiek bijgewoond, dat wij zelden zoo geestdriftig zagen.

De gitarist kon zich aan het slot van dit buitengewone concert slechts aan het telkens opklinkend applaus onttrekken door een toegift te geven...

Programma.

Vrijdag, 14 Juli zal Charlotte Köhler voor den tweeden keer optreden.

Woensdag, 19 Juli concerteert de groot-meester op de **gitaar**, Andrès Segovia in het Kunstkringhuis, Vrijdag 28 dezer treedt hij wederom op.

Ultimo van deze maand voert de O. T. V. op „De kleine Lord”, voor kinderen, terwijl de O. T. V. een tooneelvoorstelling belooft tegen het eind van Augustus.

Tot 22 dezer wordt in de kleine zaal (boven) werk geëxposeerd van mevrouw Chevalier, en de heeren Von Dewall en Haasmann.

Van 22 dezer tot 10 Augustus zullen schilderijen van W. Vaarzon Morel worden geëxposeerd.

KEDIRI.

Onze correspondent schrijft:

Concert Andrés Segovia.

Maandagavond gaf Andrés Segovia, Grootmeester op de gitaar, een concert voor de leden van den Kediri-schen Kunstkring in de Sociëteit „Brantas”. De opkomst was groot, in langen tijd was de zaal van de soos niet zoo goed bezet geweest als thans. Ook vele leden van de Kunstkringen buiten Kediri, o.a. van Madioen, Bli-tar, Djombang en Modjokerto waren opgekomen voor dezen buitengewonen avond.

En het was inderdaad een bijzondere avond. Reeds bij het eerste nummer kwam men onder de bekoring van deze zoo karakteristieke muziek, zoodat de zaal in ademlooze stilte het spel van den meester volgde. Niet alleen de bewonderenswaardige techniek, maar vooral het fijngevoelde muzikale spel trof iedereen. Een luid applaus volgde op elk nummer; van den Kunstkring had de kunstenaar een grooten kranis in ontvangst te nemen.

Na het laatste nummer volgde zò'n geestdriftig applaus, dat Andrés Segovia zich genoodzaakt zag een toegiftje te geven.

Kunst.

ANDRES SEGOVIA.

Eerste gitaar-concert.

Het leek reeds een spelletje: Hij komt, hij komt niet, hij komt... en weer niet, en...voilà: gisteravond is hij dan toch heusch gekomen en hebben wij hem voor de eerste maal gehoord. Het doet zoo goed, om in een tijd waarin machinale verveelvuldiging en gevoelsvervlakking elke bijzonderheid neerhalen in het rijk der alledaagsche gewoonheid, plotseling iets te treffen dat hoog boven dit al uit gaat, dat geheel uitzonderlijk is en onnavolgbaar. De figuur Segovia lijkt voorbestemd om een legendarische te worden. Het zijn niet alleen de muzieken en de wijze waarop en met welk instrument zij vertolkt worden —, hoewel stellig een goed deel van „het mysterie” hieruit geboren wordt, — doch het is het geheele ZIJN van dezen

mensch, die ons met onweerstaanbare kracht bezinning ingeeft; Segovia komt en is: een verschijning!

Het heeft—, en dat heeft de tot de nok gevulde zaal ook overduidelijk begrepen—, geen of weinig zin om op te sommen en na te gaan wat er gespeeld werd. In technisch opzicht waren er onderscheidenlijk gitaarwerken van oorsprong en arrangementen die met meesterhand gesteld waren. Ook in de origineele werken is vermoedelijk nog door Segovia wel gewijzigd, doch alle techniek verliep hier in een zoo volmaakte wijze van uiten, dat men niet zonder schaamte zou kunnen „pluizen”. Zelfs een goed deel van het zoo voorname begrip „stijl” werd in den aan almacht grenzenden greep van deze tooverhanden vervaagd. Zoo was het mogelijk dat de oude en naïeve Sor, die de kennismaking met de zoo aparte sfeer inleidde, gevolgd werd door den nu levenden en geraffineerd instrumenteerenden Turina, die nog niet te

voren zoo belangwekkend leek als juist in deze compositie. En zoo kon een toon van middeleeuwschen ernst uit Scarlatti en Bach verlopen in een muziekje van...Grieg. Doch steeds weer kwamen wij tot dit: het doet er eigenlijk zoo weinig toe wát hij speelt. Een heilmelijk geluk voelden we, na den eersten schrik, toen er een snaar sprong, waardoor de noodzaak ontstond om een deel der juist begonnen Suite van Bach te herhalen.

Na de pauze besloot de meester met een Sonatine van Toroba, die blijkbaar bezig is een belangrijke serie nieuwe werken aan het repertoire voor de luiten-en gitareninstrumenten toe te voegen, gevolgd door het populaire werkje dat alle violisten van Granados spelen en door een „Sevillanas” uit Sevilla (niet de „Leyenda” uit Atsuri-as) van Albeniz. Het programma was overwegend door Spanjaarden ingenomen. Geen wonder dat uit den ouden en jongen schat van het land waar de

guitaarkunst haar hoogsten bloei bereikte en nu herwint, in de eerste plaats geput werd. Technisch merkwaardig is ook, hoe Segovia zijn rhytmiek bijvoorbeeld geheel uit de harmonie en de kleur ontwikkelt. Maar verder gaat hij, veel verder dan de tenslotte eenzijdige weergave van een rijke romantische muziek. Laat ons niet opnieuw pogen om de wondere beleving van dit spel met woorden te omvatten. De onmacht van woorden zal door allen die Segovia beslutterden, begrepen en vergeven worden.

LOO VINCENT.

KUNST.

ANDRES SEGOVIA.

Tweede concert.

En wederom kwam Segovia voor ons spelen. En wederom was er de bekoring, de betoovering, het raadsel. Het is alles zoo eenvoudig, het doet alles zoo simpel aan en toch is men gekluisterd in de wonderlijkste ontroering. Zoodra hij gezeten is en met zijn vingers de snaren beroert is het er. „Het” is er; datgene, dat onzegbare, dat als vanzelf te luisteren zet naar deze kunst van stilte en intimiteit.

Wij dachten een **gitaar** als één der on-aristocratische instrumenten onder de vele speeltuigen die wij kennen; historici weten van een luitkunst in de Middeleeuwen en ouder, doch de muzieken moesten verouderd zijn en ons klankbeeld te verfijnd om er nog bevrediging, laat staan bewondering te kunnen vinden. De luit werd een instrument van tweeden rang en slechts

kunnen vinden. De luit werd een instrument van tweeden rang en slechts voor primitief accompagnement benut; voor ons Hollanders culmineerden deze twijfelachtige positie in het beruchte krab-doesje van Speenhoff en de toepassing bij Krontjong muziek of bij Hawaiian-songs.

Segovia toont ons het instrument als een versobering t.o.v. de zéér gecompliceerde mechanieken van clavecymbel of vleugel. Hij ontbeert toets en toetsmechaniek, hij ontbeert vele snaren, vele pedalen of andere registree-ring, hij ontbeert strijkstok; kortom er is niet anders dan de snaar die rechtstreeks door een bezielde hand beroerd wordt, en zoo ontstaat „het”, het onzegbare, het... „wonder”!

Zoo tooverde hij ons in het eerste deel weder voor: deel uit een suite van Sor, statig en streng van allure. Toen een suite van den door Segovia bekend wordenden Torroba, waarvan de twee laatste deelen (Postludio en Melodia) een muzikale inzinking gaven, doch

het Madronos een spontaan applaus ontlokte. Daarna volgden werken van een anonymus en van Händel, Bach, Weiss, en een arrangement van Haydn. Onze begeerigheid had graag de volledige suite van Weiss gehad, waarvan wij nu alleen de Giga hoorden.

Na de pauze volgden een, voornamelijk door het spel van den gitaar-meester zelve belangwekkende uitvoering van een serenade van Ponce, en vier werken van Albeniz; tot slot de niet op het programma vermelde „Leyenda” uit Asturië.

Duizenden met ons, die het voorrecht hadden Segovia hier te mogen hooren, zullen met ons, een dankbaar gevoel bezitten voor den Bond van Ned.-Ind. Kunstkringen, die het zelfs in deze materieel moeilijke tijden toch nog wist klaar te spelen, dezen uitzonderlijken kunstenaar hier te brengen. Hopelijk draagt de meester-gitarist het voornemen met zich mede om den toegewijden aanhang welke hier voor hem en zijn kunnen ontstond niet te lang te doen teren op de herinne-

ring. Wel zijn de uren, die wij bij zijn ontroerend spel doorbrachten onvergetelijk, doch liever blijft ons: een spoedige terugkeer!

LOO VINCENT.